

Лесі Українки. Педагогічні науки. 2015. № 1. – С. 46-50. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvvnup_2015_1_11.

6. Лукашенко А.О. Педагогічні умови формування конфліктологічної компетентності вчителя загальноосвітнього навчального закладу: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. – Х., 2005. – 235 с.

7. Наумова Е. Социология «Градов» Л. Болтански и Л. Тевено и «Режимы вовлеченности» в капитализм. *Социологическое обозрение.* 2014. vol. 13. № 3. С. 246-251.

8. Cambell D. T., Stanley J. C. Experimental and quasi-experimental designs for research. Boston: Houghton Mifflin Company, 1963. – 84 p.

ВІЛЬНА БОРОТЬБА, ЯК ЧАСТИНА ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

Ковальчук А.А., Заверуха П. Ю.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

Анотація. У статті проаналізоване формування професійної компетентності у вільній боротьбі студентів факультету фізичного виховання і спорту. Доведено, взаємозв'язок вільної боротьби з підвищенням професійної компетентності педагога. Визначено, що на сьогодні є актуальним введення модуля з вільної боротьби у шкільну програму.

Вступ. Педагогічна компетентність – це процес і результат творчої професійної діяльності, інтегрований показник особистісно-діяльнісної сутності вчителя, зумовлений рівнем реалізації його гуманістичної спрямованості. Вчитель – центральна фігура суспільних перетворень; від його образу, соціальної позиції, ціннісно-цільових установок залежать результати професійної спроможності кожної людини. У структурі професійно-педагогічної підготовки вчителя особливе належить педагогічним цінностям як фундаменту, на який спираються всі інші компоненти системи, і які виступають орієнтирами людської поведінки та формування життєвих і професійних установок студентів, майбутніх учителів – вихователів підростаючого покоління [1, с. 266]. Удосконалення рівня професійної компетентності – один із основних напрямків реформування освіти. Головні нормативно-правові документи Міністерства освіти і науки України свідчать:

– «Педагогічні та науково-педагогічні працівники зобов'язані постійно підвищувати професійний рівень, педагогічну майстерність, загальну культуру». (Закон України «Про освіту»);

– «Підготовка педагогічних і науково-педагогічних працівників, їх професійне самовдосконалення – важлива умова модернізації освіти». (Національна доктрина розвитку освіти).

Мета дослідження. Дати характеристику педагогічній компетентності та показати взаємозв'язок її з вільною боротьбою.

Методи дослідження. Аналіз і узагальнення літературних даних.

Результати дослідження. Аналіз підходів різних учених до розуміння поняття «професійна компетентність» та специфіка фізичної культури як науки і навчального предмета дозволяють дійти висновку, що професійна компетентність у студента, який займається вільною боротьбою, на нашу думку, проявляється у знанні, умінні, навичках та оволодінні способами і прийомами їх реалізації в професійній діяльності й спілкуванні. Ми вважаємо, що професійна компетентність майбутнього педагога в даний час набуває нового тлумачення. Дану категорію ми розуміємо як інтегральну характеристику особистості майбутнього фахівця, що поєднує рівень необхідних знань, умінь, навичок, здібностей, професійно важливих якостей для ефективного виконання професійної діяльності, які забезпечують самореалізацію та самовдосконалення особистості педагога-тренера в процесі професійної діяльності [2]. Це визначення дозволяє виділити в структурі професійної компетентності студента, який займається вільною боротьбою наступні компоненти: професійно-когнітивний (загальнопрофесійні, загальнопедагогічні та загальнопсихологічні компетенції); професійно-діяльнісний (фізкультурно-спортивні та спеціальні компетенції); професійно-особистісний (особистісна (загальні та спеціальні здібності, професійно важливі якості), мотиваційна та комунікативна компетенції), кожному з яких відповідають певні компетенції.

Професійна компетентність торкається всіх сфер особистості (мотиваційної, когнітивної, самосвідомості) і знаходить своє вираження в професійній діяльності [3, 5]. Окрім сили і міцних м'язів боротьба дає людині швидку реакцію і координацію рухів. Борці дуже добре володіють своїм тілом. Адже у цьому спорті надзвичайно важливо вміти вчасно напружити ті чи інші м'язи і вчасно розслабити. Якщо говорити про повсякденне життя, то борці рідко падають на кризі під час ожеледиці. Це якраз володіння власним тілом. Також боротьбою можна користуватися і під час самооборони на вулиці. Хоч цей вид спорту і не ударний, проте за рахунок швидкості і певних проходів бірцівські навички є доволі ефективними. Також боротьба виховує і певні психологічні якості [3]. Вона вчить поводитися в колективі, слідкувати за собою тощо. Як ми бачимо майбутній педагог, який займається вільною боротьбою є багатогранним і всі свої надбання може передати дітям у процесі педагогічної діяльності. А зараз це як ніколи актуально, оскільки у школах вчителі самостійно можуть обирають модулі для шкільної програми.

Висновки. Отже, як ми бачимо з наукових джерел професіоналізм педагога - це сукупність психофізіологічних, психічних та особистісних змін, які відбуваються в людині у процесі опанування знаннями і під час довготривалої діяльності, та забезпечують якісно новий, вищий рівень вирішення складних професійних завдань. Це уміння викладача мислити і діяти професійно, що охоплює набір професійних властивостей та якостей особистості педагога, які відповідають вимогам викладацької професії; володіння необхідними засобами, що для забезпечення не тільки педагогічний вплив на вихованця, але і взаємодії, співробітництва та співтворчості з ним і це все ми бачимо у студентів, які займаються вільною боротьбою.

У вільній боротьбі розвиваються такі педагогічні здібності: психічні – необхідні йому для успішного оволодіння педагогічною діяльністю; толерантність, чутливість до людини, до особистості, яка формується, з нею тісно пов'язані динамізм особистості (здатність активно впливати на інших); емоційна стабільність (володіння собою, самоконтроль, саморегуляція); оптимістичне прогнозування (передбачення розвитку особистості з орієнтацією на позитивне в ній); креативність (здатність до творчості, генерування нових ідей, уникнення традиційних схем, оперативного розв'язання проблемних ситуацій); впливовість (здатність вплинути на психічний і моральний світ учнів у певному напрямі), перцептивні здібності (професійна проникливість, пильність, інтуїція, здатність сприймати і розуміти іншу людину, її психологічний стан за зовнішніми ознаками; зближуватися зі студентами, викликати довіру, любов і повагу, глибоко проникати у їхній внутрішній світ, конструювати, проектувати його).

Список використаної літератури

1. Біла книга національної освіти України / Т. Ф. Алексеєнко, В. М. Аніщенко, Г. О. Балл [та ін.] ; за заг. ред. акад. В. Г. Кременя ; НАПН України. Київ, 2010. 342 с.
2. Богданова Г. С. Характеристика педагогічних умов підвищення рівня професійної компетентності вчителя фізичної культури. *Вісник Луганського наці-онального університету імені Тараса Шевченка*. Педагогічні науки. 2013. № 8(2). С. 18–24.
3. Діти і боротьба: поради від полтавського тренера [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://sport.pl.ua/news/7675/>.
4. Коновальська Л.О. Деякі аспекти формування методичної компетентності майбутніх учителів фізичної культури у процесі вивчення професійноорієнтовних дисциплін. *Педагогіка, психологія та медикобіологічні проблеми фізичного виховання і спорту*. 2009. № 8. С. 77–80.
5. Професійна компетентність, професіоналізм [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: https://pidru4niki.com/1333122255095/pedagogika/profesiyna_kompetentnist_profesionalizm.